

SIKKERHETSDATBLAD

Natriumsulfid

1. Identifikasjon av stoffet / produktet og av selskapet / foretaket

Utgitt dato	15.02.2011
Kjemikaliets navn	Natriumsulfid
Kjemisk navn	Svovelnatrium
CAS-nr.	1313-82-2
EC-nr.	215-211-5
Indeksnr.	016-009-00-8

Distributør

Firmanavn	Hjelle Kjemi AS
Postadresse	C Sundtsg 65
Postnr.	5004
Poststed	BERGEN
Land	NORGE
Telefon	55231300
Telefaks	55560210
E-post	fpost@hjelle-kjemi.no
Hjemmeside	http://www.hjellekjemi.no

2. Fareidentifikasjon

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC eller 1999/45/EC	T; R24 Xn; R22 C; R34 R31 N; R50
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	Met. Corr. 1; H290 Acute tox. 3; H311 Acute tox. 4; H302 Skin Corr 1B; H314 Aquatic Acute 1; H400
Andre farer	for faresymboler; se punkt 15

3. Sammensetning /opplysning om innholdsstoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Dinatriumsulfid	CAS-nr.: 1313-82-2 EC-nr.: 215-211-5 Indeksnr.: 016-009-00-8	T; R24 Xn; R22 C; R34 R31 N; R50 Acute tox. 3; H311 Acute tox. 4; H302 Skin Corr. 1B; H314 Aquatic Acute 1; H400	60 - 100 %

Kolonneforklaring	CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincsnr) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol,
-------------------	---

	mg/m ³ , ppb, ppm, vekt%, vol%
FH/FB/FM	T+ = Meget giftig, T = Giftig, C = Etsende, Xn = Helseskadelig, Xi = Irriterende, E = Eksplosiv, O = Oksiderende, F+ = Ekstremt brannfarlig, F = Meget brannfarlig, N = Miljøskadelig.

4. Førstehjelpstiltak

Generelt	Flytt bort fra eksponeringsstedet, ligg ned. Dersom åndedrettet er ujevnt eller har stanset, gi kunstig åndedrett. Ta øyeblikkelig av forurenset tøy og sko.
Innånding	Flytt ut i frisk luft. Tilkall lege hvis symptomene vedvarer. Ved bevisstløshet legges pasienten i sideleie. Søk legeråd.
Hudkontakt	Vask øyeblikkelig av med såpe og rikelig med vann. Omgående medisinsk behandling er nødvendig da ubehandlede hudetsinger gir sår som er langsomme og vanskelige å få til å gro.
Øyekontakt	Skyll omgående med mye vann, også under øyelokkene, i minst 15 minutter. Kontakt lege.
Svelging	Skyll munnen med vann og drikk deretter mye vann. Ved svelging må ikke brekninger fremkalles - kontakt lege
Annen informasjon	Se avsnitt 11 for mer detaljert informasjon om symptomer og helbredelse.

5. Tiltak ved brannslukking

Passende brannslukningsmidler	Bruk brannslukningsmiddel som er hensiktsmessig for de lokale forholdene og miljø omgivelsene. Produktet i seg selv brenner ikke.
Brann- og eksplosjonsfarer	I tilfelle brannfarlig, kan nedbrytingsprodukter produseres som f.eks: Svoveldioksider, Hydrogensulfid.
Personlig verneutstyr	I tilfellet brann; bruk trykkluftmaske. Unngå innånding av røyken som oppstår ved brann eller eksplosjon.
Annen informasjon	Brannrester og kontaminert brannslukningsvann må fjernes i overensstemmelse med de lokale myndigheters forskrifter. Kontaminert brannslukningsvann samles opp adskilt, må ikke slippes.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Unngå støvutvikling. Unngå kontakt med huden og øynene. For personlig beskyttelse se pkt. 8
Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Spyl ikke til overflatevann eller sanitær avløpssystem. Dersom produktet forurenser elver og innsjøer eller avløp, bør de respektive myndighetene informeres.
Metoder for opprydding og rengjøring	Bruk mekanisk håndteringsutstyr. Dette kjemikaliet og dets emballasje skal behandles som spesialavfall.
Andre anvisninger	Se pkt. 13 for informasjon om avfallsbehandling.

7. Håndtering og lagring

Håndtering	Må behandles i henhold til alle forskrifter vedrørende industriell hygiene og sikkerhetstiltak. Unngå kontakt med hud og øyne. Sørg for tilstrekkelig luftgjennomgang og/eller avtrekk i arbeidsrom. Unngå støvutvikling. Emballasjen skal holdes tett lukket. Må ikke utsettes for varme. Nøddusj og muligheter for øyeskylling skal finnes på arbeidsplassen. Forurensede klær må fjernes øyeblikkelig. Pust ikke inn støv eller sprøytetåke. Unngå kontakt med hud og øyne. Må ikke oppbevares sammen med næringsmidler, drikkevarer eller dyrefôr. Røyking samt inntak av mat og drikke bør forbyes i anvendelsesområdet. Vask hendene før arbeidspauser og etter arbeidstidens slutt. Forebyggende hudbeskyttelse.
Oppbevaring	Må ikke oppbevares sammen med næringsmidler, drikkevarer eller dyrefôr. Passende materialer for beholdere; Rustfritt stål, polyetylen, polypropylen,

PVC, Glass, naturgummi.
Lagre beholderen tett lukket på et tørt og kjølig sted.
Må ikke lagres i nærheten av syrer. Uforlikelig med oksideringsmidler.

8. Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

Tiltaks- og grenseverdier

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Dinatriumsulfid	CAS-nr.: 1313-82-2 EC-nr.: 215-211-5 Indeksnr.: 016-009-00-8		

Eksponeringskontroll

Åndedrettsvern	Bruk halvmaske med partikkelfilter P2 (EN 143), dersom støv slippes ut.
Håndvern	Bruk egnede vernehansker. Valg av hanskemateriale avhenger av gjennomtrengningstid, diffusjonstid og nedbryting. Vær oppmerksom på informasjonen gitt av produsenten når det gjelder permeabilitet og gjennombruddstider, og for spesielle arbeidsplass-tilstander (mekanisk påkjenning, kontaktvarighet). Vernehansker skal byttes ved første tegn på slitasje. Kan bruke hansker med materiale: Polyvinylklorid (0,5mm), Nitrilgummi (0,35mm).
Øyevern	Tettsittende vernebriller
Annet hudvern enn håndvern	Anbefaler egnede verneklær.
Begrensning av miljøeksponering	Spyl ikke til overflatevann eller sanitær avløpssystem. Dersom produktet forurenses elver og innsjøer eller avløp, bør de respektive mmyndighetene informeres.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Flak /biter
Lukt	Som råtne egg
Farge	Gulaktig
Løselighet i vann	160 g/l 610 g/l, 60 grader
Smeltepunkt/smeltepunktintervall	Verdi: 85 °C
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: 160-170 °C
pH (bruksløsning)	Verdi: 13,5
Kommentarer, pH (bruksløsning)	ca 100 g/l
Antennelighet (fast stoff, gass)	480 grader C
Viskositet	Verdi: 700 kg/m ³

10. Stabilitet og reaktivitet

Forhold som skal unngås	Unngå utsettelse for fuktighet og direkte varmekilder.
Materialer som skal unngås	Stoffer som skal unngås: Syrer Oksyderingsmidler Metaller Vann
Farlige spaltningsprodukter	Farlige nedbrytningsprodukter: Hydrogensulfid, Svoveloksider.
Stabilitet	Stabilt under normale forhold og anbefalte lagringsforhold.

11. Toksikologisk informasjon

Toksikologisk informasjon

LD50 oral	Verdi: 208 mg/kg
-----------	------------------

Forsøksdyreart: Rotte

Toksikologiske data fra komponenter**Øvrige helsefareopplysninger**

Innånding	Gir alvorlig etseskade med brennende smerte, brekninger, magesmerter, event. dårlig allmentilstand (sjokk) og nyreskade. Etseskade kan oppstå også ved svelging av små mengder. Stor risiko for vedvarende besvær fra arrdannelse i strupe og mage. Akutt giftighetsberegning: 335,48 mg/kg
Hudkontakt	Ved hudkontakt kan etseskader med svie rødhet og sår oppstå. Akutt giftighetsberegning: 483,87 mg/kg
Øyekontakt	Støv i øynene kan medføre smertefull etsing og sår dannelse.
Svelging	Innånding kan medføre smerte i åndedrettssystemet, hoste og neseblod. Innånding av høye konsentrasjoner kan av noen timer medføre væske i lungene (ødem). Risiko for sår dannelse.
Annen informasjon	Alle numeriske verdier for akutt toksisitet gjelder for det rene stoffet.

12. Miljøopplysninger**Toksikologisk informasjon**

Akutt akvatisk, alge	Verdi: 1,6 mg/l Testmetode: EC0 Alge, art: Pseudomonas putida Varighet: 16 t
Akutt akvatisk, Daphnia	Verdi: 2,1 mg/l Testmetode: EC50 Daphnia, art: Daphnia magna Varighet: 48 t

Toksikologiske data fra komponenter**Øvrige miljøopplysninger**

Økotoksitet	Alle numeriske verdier for økotoksitet gjelder for det rene emnet. Meget giftig for vannlevende organismer. Spyl ikke til overflatevann eller sanitær avløpssystem.
Mobilitet	Produktet er mobilt i vannmiljø.
Kommentarer	Bionedbrytbarhet: 22% Eksponeringstid: 5 d

13. Fjerning av kjemikalieavfall

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Produkt:Kasting sammen med normalt avfall er ikke tillatt. Lokale bestemmelser tilsier at produktet må skaffes av veie på en spesiell måte. Forhindre utslipp til avløpssystemet. Forurenset emballasje: Tøm ut resterende innhold. Lagre beholderne og tilby de for resirkulering av materialet i henhold til lokale forskrifter. Avhend på samme måte som ubrukt produkt.
--	--

14. Transportinformasjon

Proper Shipping Name	Sodium Sulphide, Hydrated
Varenavn (nasjonalt)	NATRIUMSULFID, HYDRAT
Farlig gods ADR	UN-nr.: 1849 Klasse: 8 Farenr.: 80 Emballasjegruppe: II Varenavn: NATRIUMSULFID, HYDRAT
Farlig gods RID	UN-nr.: 1849

	Klasse: 8 Emballasjegruppe: II Varenavn: NATRIUMSULFID, HYDRAT
Farlig gods IMDG	UN-nr.: 1849 Klasse: 8 Emballasjegruppe: II EmS: F-A, S-B Varenavn: SODIUM SULPHIDE, HYDRATED
Farlig gods ICAO/IATA	UN-nr.: 1849 Klasse: 8 Emballasjegruppe: II Varenavn: SODIUM SULPHIDE, HYDRATED

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Faresymbol

Giftig

Etsende

Miljøskadelig

Sammensetning på merkeetiketten	Dinatriumsulfid:60 - 100 %
EC-nr.	215-211-5
R-setninger	R22 Farlig ved svelging. R24 Giftig ved hudkontakt. R31 Ved kontakt med syre utvikles giftig gass. R34 Etsende. R50 Meget giftig for vannlevende organismer.

Farepiktogrammer (CLP)

16. Andre opplysninger

Liste over relevante H-setninger (i seksjon 2 og 3).	H290 Kan være etsende for metaller. H302 Farlig ved svelging. H311 Giftig ved hudkontakt. H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. H400 Meget giftig for liv i vann.
Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	R22 Farlig ved svelging. R24 Giftig ved hudkontakt. R31 Ved kontakt med syre utvikles giftig gass. R34 Etsende. R50 Meget giftig for vannlevende organismer.
Leverandørens anmerkninger	Informasjonen i dette sikkerhetsdatablad er gitt ut i fra vår nåværende kunnskap, norsk regelverk og produsentens opplysninger. Informasjonen som er gitt om produktet er opplysninger som har samband med sikkerhet. Opplysningene skal ikke anses som en garanti eller kvalitetsspesifikasjon. Opplysningene gjelder kun for det materialet som er angitt her, og gjelder ikke i forbindelse med bruk av noe annet materiale eller i noen form for bearbeidelse, hvis ikke dette er spesifisert i teksten. Dette sikkerhetsdatabladet inneholder kun informasjon som dekker sikkerhet og erstatter ikke produktinformasjon eller produktspesifikasjon
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	Hjelle Kjemi AS